

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ผู้ศึกษาวิจัยได้แบ่งการศึกษาวีจยออกเป็น 3 ขั้นตอน ดังนี้

1. ขั้นตอนที่ 1 เป็นการสำรวจข้อมูลและความพร้อมขององค์การบริหารส่วนตำบล
2. ขั้นตอนที่ 2 เป็นการศึกษาปัญหาการถ่ายโอนภารกิจด้านการศึกษา
3. ขั้นตอนที่ 3 เป็นการศึกษาแนวทางแก้ไขปัญหาการถ่ายโอนภารกิจด้านการศึกษา

และแนวทางการพัฒนาความพร้อมขององค์การบริหารส่วนตำบลในการรองรับภารกิจด้านการศึกษา

1. ขั้นตอนที่ 1

ขั้นตอนที่ 1 เป็นการสำรวจข้อมูลและความพร้อมในการรับ โอนภารกิจด้านการศึกษาขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอเมือง จังหวัดเพชรบุรี จำนวน 18 แห่ง เป็นการศึกษาข้อมูลทั่วไปขององค์การบริหารส่วนตำบล และความพร้อมขององค์การบริหารส่วนตำบลในการรับโอนภารกิจด้านการศึกษาโดยการวิจัยเอกสาร (documentary research) และการสอบถามข้อมูลเพิ่มเติมจากเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้อง

1.1 ประชากรที่ใช้ศึกษาคือองค์การบริหารส่วนตำบลทั้งหมดในเขตอำเภอเมือง จังหวัดเพชรบุรี จำนวน 18 แห่ง ประกอบด้วย องค์การบริหารส่วนตำบลขนาดกลาง (รายได้เกิน 6 ล้านบาท) จำนวน 2 แห่ง และองค์การบริหารส่วนตำบลขนาดเล็ก (รายได้ไม่เกิน 6 ล้านบาท) จำนวน 16 แห่ง

1.2 เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาเป็นแบบสำรวจข้อมูลขององค์การบริหารส่วนตำบล แบ่งออกเป็น 2 ส่วน ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปขององค์การบริหารส่วนตำบล และส่วนที่ 2 ข้อมูลด้านความพร้อมขององค์การบริหารส่วนตำบลในการรับโอนภารกิจด้านการศึกษา โดยมีวิธีการสร้างและพัฒนาเครื่องมือ ดังนี้

- 1) การสร้างและพัฒนาเครื่องมือในส่วนของการประเมินความพร้อมได้นำตัวชี้วัดและระดับคุณภาพตามองค์ประกอบของเกณฑ์การประเมินความพร้อมในการจัดการศึกษาของ

องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมาดัดแปลง (ปรับปรุงจากเกณฑ์ของกระทรวงศึกษาธิการ กรณีที่ 3.1 องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่ยังไม่เคยจัดการศึกษาขอรับโอนการจัดการศึกษาทั่วไป)

- 2) สร้างแบบสำรวจเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษา เพื่อตรวจสอบความถูกต้องและความครอบคลุมของเนื้อหา และนำมาปรับปรุงแก้ไขให้เหมาะสม
- 3) ตรวจสอบเครื่องมือโดยผู้เชี่ยวชาญและนำข้อเสนอแนะเสนออาจารย์ที่ปรึกษา เพื่อปรับปรุง แก้ไข
- 4) นำแบบสำรวจไปทดลองใช้ที่องค์การบริหารส่วนตำบลดำรง อำเภอบ้านลาด และองค์การบริหารส่วนตำบลห้วยโรง อำเภอเขาย้อย จังหวัดเพชรบุรีและนำปัญหามาปรึกษาอาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อปรับปรุงแก้ไข และจัดทำแบบสำรวจฉบับสมบูรณ์

1.3 การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง โดยการศึกษาจากเอกสารที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ วารสารขององค์การบริหารส่วนตำบล เอกสารบรรยายสรุปขององค์การบริหารส่วนตำบล แผนอัตรากำลัง 3 ปีขององค์การบริหารส่วนตำบล ข้อบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปี รายงานแสดงฐานะการเงินประจำปี แผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบล ทะเบียนผู้บริหารและสมาชิกสภาท้องถิ่น คำแถลงนโยบายของผู้บริหารท้องถิ่น รายงานการประชุมของสภาองค์การบริหารส่วนตำบล และบทความทางวิชาการที่เกี่ยวข้องกับเรื่องการจัดการศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น สำหรับข้อมูลที่ไม่อาจศึกษาได้จากเอกสารได้ใช้วิธีการสอบถามข้อมูลจากเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้อง

1.4 การวิเคราะห์ข้อมูล โดยนำข้อมูลจากแบบสำรวจทั้งหมดที่ผ่านการตรวจสอบความสมบูรณ์ของข้อมูลแล้วจัดแยกหมวดหมู่ตามวัตถุประสงค์ของการศึกษา และวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้วิธีการวิเคราะห์เนื้อหา (content analysis) และวิเคราะห์เชิงพรรณนา (descriptive analysis)

2. ขั้นตอนที่ 2

ขั้นตอนที่ 2 เป็นการศึกษาปัญหาการถ่ายโอนภารกิจด้านการศึกษาในองค์การบริหารส่วนตำบลที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 3 แห่ง คือองค์การบริหารส่วนตำบลธงชัย องค์การบริหารส่วนตำบลต้นมะม่วง และองค์การบริหารส่วนตำบลไร่ส้ม โดยการสัมภาษณ์เชิงลึก (indepth interview)

2.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

2.1.1 ประชากรคือองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอเมือง ทั้งหมด 18 แห่ง

2.1.2 กลุ่มตัวอย่าง คือองค์การบริหารส่วนตำบลที่มีรายได้ (รวมเงินอุดหนุนทั่วไป) เฉลี่ยมากที่สุด 3 ปี ระหว่างปี 2546-2548 จำนวน 3 แห่ง คือองค์การบริหารส่วนตำบลธงชัย องค์การบริหารส่วนตำบลต้นมะม่วง และองค์การบริหารส่วนตำบลไร่ส้ม โดยศึกษาจากบุคคล 3 กลุ่ม คือ บุคลากรขององค์การบริหารส่วนตำบล บุคลากรทางการศึกษา และประชาชน ดังนี้

1) องค์การบริหารส่วนตำบลธงชัย ศึกษาจากผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบล จำนวน 4 คน สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล จำนวน 18 คน พนักงานส่วนตำบลและพนักงานจ้าง จำนวน 32 คน ผู้บริหารและครู โรงเรียนที่ตั้งในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลธงชัย จำนวน 73 คน และประชาชนในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลธงชัยโดยการสุ่มตามตารางกำหนดขนาดตัวอย่างของ Krejcie และ Morgan จำนวน 367 คน

2) องค์การบริหารส่วนตำบลต้นมะม่วง ศึกษาจากผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบล จำนวน 4 คน สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล จำนวน 12 คน พนักงานส่วนตำบลและพนักงานจ้าง จำนวน 23 คน ผู้บริหารและครู โรงเรียนที่ตั้งในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลต้นมะม่วง จำนวน 8 คน และประชาชนในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลต้นมะม่วงโดยการสุ่มตามตารางกำหนดขนาดตัวอย่างของ Krejcie และ Morgan จำนวน 357 คน

3) องค์การบริหารส่วนตำบลไร่ส้ม ศึกษาจากผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบล จำนวน 4 คน สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล จำนวน 24 คน พนักงานส่วนตำบลและพนักงานจ้าง จำนวน 40 คน ผู้บริหารและครู โรงเรียนที่ตั้งในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลไร่ส้ม จำนวน 17 คน และประชาชนในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลไร่ส้มโดยการสุ่มตามตารางกำหนดขนาดตัวอย่างของ Krejcie และ Morgan จำนวน 367 คน

2.2 เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาประกอบด้วย แบบสัมภาษณ์บุคลากรขององค์การบริหารส่วนตำบล แบ่งออกเป็น 2 ส่วน ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับบุคลากร ส่วนที่ 2 เป็นความคิดเห็นเกี่ยวกับการรับโอนภารกิจด้านการศึกษา แบบสัมภาษณ์ประชาชนต่อความพร้อมในการจัดการศึกษาขององค์การบริหารส่วนตำบล และแบบสัมภาษณ์บุคลากรทางการศึกษาต่อความพร้อมในการจัดการศึกษาขององค์การบริหารส่วนตำบล โดยมีวิธีการสร้างและพัฒนาเครื่องมือ ดังนี้

1) สร้างแบบสัมภาษณ์เสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อตรวจสอบความถูกต้องและความครอบคลุมของเนื้อหา และนำมาปรับปรุงแก้ไขให้เหมาะสม

2) ตรวจสอบเครื่องมือโดยผู้เชี่ยวชาญและนำข้อเสนอแนะเสนออาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อปรับปรุงแก้ไข

3) นำแบบสัมภาษณ์ไปทดลองใช้ที่องค์การบริหารส่วนตำบลหนองขนาน อำเภอเมือง จังหวัดเพชรบุรี และนำปัญหามาปรึกษาอาจารย์ที่ปรึกษา เพื่อปรับปรุงแก้ไข และจัดทำแบบสัมภาษณ์ฉบับสมบูรณ์

2.3 การเก็บรวบรวมข้อมูลโดยการสัมภาษณ์เชิงลึกบุคลากรขององค์การบริหารส่วนตำบล บุคลากรทางการศึกษา และประชาชน เกี่ยวกับปัญหาและความเห็นการถ่ายโอนภารกิจด้านการศึกษาให้แก่องค์การบริหารส่วนตำบล โดยผู้วิจัยและผู้ช่วยวิจัย จำนวน 3 คน คือคุณธัญญธร เกตุแก้ว วุฒิการศึกษาปริญญาตรีสาขาการจัดการทั่วไป คุณชัชพงษ์ ชนะไพบุลย์ วุฒิการศึกษาปริญญาตรีสาขารัฐศาสตร์ และคุณเสาวลักษณ์ สละภัย วุฒิการศึกษาปริญญาตรีสาขาการจัดการทั่วไป ก่อนจัดเก็บข้อมูลผู้วิจัยได้อบรมวิธีการสัมภาษณ์และการจัดเก็บข้อมูลให้ผู้ช่วยวิจัยทราบโดยผู้วิจัยและผู้ช่วยวิจัยเป็นผู้สัมภาษณ์และจดบันทึกข้อมูลลงในแบบสัมภาษณ์ด้วยตนเอง

2.4 การวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยนำข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์มาจัดระเบียบข้อมูล (data processing) และตรวจสอบความสมบูรณ์ของข้อมูล และวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้วิธีวิเคราะห์เชิงพรรณนา (descriptive analysis)

3. ขั้นตอนที่ 3

ขั้นตอนที่ 3 เป็นการศึกษาแนวทางแก้ไขปัญหาการถ่ายโอนภารกิจด้านการศึกษาและแนวทางการพัฒนาความพร้อมขององค์การบริหารส่วนตำบลในการรองรับภารกิจด้านการศึกษา โดยการสนทนากลุ่ม (focus group) จำนวน 4 ครั้ง

3.1 กลุ่มตัวอย่างที่เข้าร่วมสนทนากลุ่ม ผู้วิจัยทำการเลือกแบบเฉพาะเจาะจงบุคคลที่มีหน้าที่เกี่ยวข้องกับการถ่ายโอนภารกิจด้านการศึกษาให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ดังนี้

1) การสนทนากลุ่มครั้งที่ 1 ณ องค์การบริหารส่วนตำบลต้นมะม่วง มีบุคคลที่เข้าร่วมสนทนากลุ่ม จำนวน 9 คน ประกอบด้วย รองนายกองค์การบริหารส่วนตำบล 2 คน สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล 1 คน ปลัดองค์การบริหารส่วนตำบล หัวหน้าส่วนการคลัง หัวหน้าส่วนโยธา นักพัฒนาชุมชน นักวิชาการศึกษา และเจ้าหน้าที่วิเคราะห์นโยบายและแผน

2) การสนทนากลุ่มครั้งที่ 2 ณ องค์การบริหารส่วนตำบลธงชัย มีบุคคลที่เข้าร่วมสนทนากลุ่ม จำนวน 10 คน ประกอบด้วย นายกองค์การบริหารส่วนตำบล รองนายกองค์การบริหารส่วนตำบล 1 คน ประธานสภาองค์การบริหารส่วนตำบล สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล 1 คน หัวหน้าส่วนการคลัง หัวหน้าส่วนโยธา นิติกร นักพัฒนาชุมชน เจ้าหน้าที่วิเคราะห์นโยบายและแผน และครูศูนย์การศึกษานอกโรงเรียน

3) การสนทนากลุ่มครั้งที่ 3 ณ องค์การบริหารส่วนตำบลไร่ส้ม มีบุคคลที่เข้าร่วมสนทนากลุ่ม จำนวน 8 คน ประกอบด้วย รองนายกองค์การบริหารส่วนตำบล 1 คน สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล 1 คน ปลัดองค์การบริหารส่วนตำบล หัวหน้าส่วนการคลัง หัวหน้าส่วนโยธา นักวิชาการศึกษา เจ้าหน้าที่วิเคราะห์นโยบายและแผน และนิติกร

4) การสนทนากลุ่มครั้งที่ 4 ณ องค์การบริหารส่วนตำบลต้นมะม่วง มีบุคคลเข้าร่วมสนทนากลุ่มจากองค์การบริหารส่วนตำบล 3 แห่ง ผู้ร่วมสนทนากลุ่มรวม จำนวน 20 คน ประกอบด้วยรองนายกองค์การบริหารส่วนตำบล 3 คน ประธานสภาองค์การบริหารส่วนตำบล 1 คน รองประธานสภาองค์การบริหารส่วนตำบล 2 คน ปลัดองค์การบริหารส่วนตำบล 2 คน หัวหน้าส่วนการคลัง 3 คน หัวหน้าส่วนโยธา 3 คน นักวิชาการศึกษา 2 คน เจ้าหน้าที่วิเคราะห์นโยบายและแผน 2 คน นักพัฒนาชุมชน 2 คน

3.2 เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา คือ แบบโครงสร้างการสนทนากลุ่ม ซึ่งมีหัวข้อการสนทนาหลักคือ แนวทางแก้ไขปัญหาการถ่ายโอนภารกิจด้านการศึกษาและแนวทางการพัฒนาความพร้อมขององค์การบริหารส่วนตำบลในการรองรับภารกิจด้านการศึกษา โดยมีวิธีการสร้างและพัฒนาเครื่องมือ ดังนี้

1) จัดทำแบบโครงสร้างการสนทนากลุ่มเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษา เพื่อตรวจสอบความถูกต้องและความครอบคลุมของเนื้อหา และนำมาปรับปรุงแก้ไขให้เหมาะสม

2) ตรวจสอบเครื่องมือโดยผู้เชี่ยวชาญและนำข้อเสนอแนะเสนออาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อปรับปรุงแก้ไข และจัดทำฉบับสมบูรณ์

3.3 การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลจากการสนทนารวม 4 ครั้ง ดังนี้

1) การสนทนากลุ่มครั้งที่ 1 เมื่อวันที่ 28 กันยายน 2549 ณ องค์การบริหารส่วนตำบลต้นมะม่วง

2) การสนทนากลุ่มครั้งที่ 2 เมื่อวันที่ 4 ตุลาคม 2549 ณ องค์การบริหารส่วนตำบลธงชัย

3) การสนทนากลุ่มครั้งที่ 3 เมื่อวันที่ 6 ตุลาคม 2549 ณ องค์การบริหารส่วนตำบลไร่ส้ม

4) การสนทนากลุ่มครั้งที่ 4 เมื่อวันที่ 12 ตุลาคม 2549 ณ องค์การบริหารส่วนตำบลต้นมะม่วง

ผู้วิจัยเป็นผู้จัดเก็บรวบรวมข้อมูลจากการสนทนากลุ่มทั้ง 4 ครั้ง ตามประเด็นหัวข้อการสนทนาแนวทางแก้ไขปัญหาการถ่ายโอนภารกิจด้านการศึกษาและแนวทางการพัฒนาความพร้อมขององค์การบริหารส่วนตำบลในการรองรับภารกิจด้านการศึกษา โดยการจดบันทึก

3.4 การวิเคราะห์ข้อมูล นำข้อมูลที่ได้จากการสนทนากลุ่มมาสร้างข้อสรุปและใช้วิธี
วิเคราะห์เชิงพรรณนา (descriptive analysis) และการวิเคราะห์แบบสรุปอุปนัย (inductive analysis)